

škodu při tom vzešlou. K vyvinění dle Šu 1 (4) automob. zák. se vyžaduje, by auto bylo odňato dispozici vlastníka jednáním o b j e k t i v n ě bezprávným.

(Rozh. ze dne 4. března 1924, Rv I 902/23.)

Řidič vojenského auta, vykonav služební jízdu, podnikl zábavní jízdu, za níž přešel žalobkyni. Žalobč o náhradu škody proti řidiči a čl. vojenskému eráru bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného eráru.

D ů v o d y:

Dovolání napadá rozsudek odvolací toliko z důvodu nesprávného posouzení právního. Dle názoru dovolání nemá podnikatel automobilového provozu vozidlo ve své dispozici, když řidič podnikne jízdu pro své vlastní účely, t. zv. jízdu na černo, kromě toho pak v tomto případě porušil řidič povinnost, kterou má jako vojín, takže činem protiprávním bylo auto odňato dispozici vojenské správy. Názoru tomu nelze přisvědčiti. Dle Šu 1 (4) zákona ze dne 9. srpna 1908 čís. 162 jest majitel auta vyviněn jen tehdy, když auto v době úrazu bylo jeho dispozici odňato bezprávným jednáním. Bezprávnost musí tu býti objektivně, musí pozůstávati v porušení předpisů všeobecného řádu právního a nestačí porušení zvláštních ustanovení smluvních, vydaných nikoli v zájmu všeobecném, nýbrž za účelem úpravy právního poměru mezi stranami. Stejně má se věc, jde-li o porušení služebních předpisů vojenských, ponevadž i tyto upravují vnitřní poměr mezi představenými a podřízenými; podnikne-li tedy řidič auta proti vůli a bez vědomí majitele silostroje jízdu »na černo«, jedná bezprávně v ů č i s v ě m u p á n o v i, nejedná však o b j e k t i v n ě bezprávně, není tu objektivního bezprávného jednání, jímž se auto dispozici vlastníka odnímá, nýbrž jen zneužití auta, za které jest řidič vlastníku zodpověden, tohoto však nezbavuje ručení dle Šu 1 autom. zákona.

Čís. 3562.

Zákon o nemocenském pojištění (ze dne 20. listopadu 1917, čís. 457 ř. zák.).

Nestačí, byla-li mezi lékařem a nemocenskou pokladnou uzavřena písemně pouze smlouva rámcová, nýbrž vyžaduje se i pro provedení její písemná forma. Pokud se nemocenská pokladna nemůže domáhati na lékaři náhrady škody, léčil-li v době stávky nemocenských lékařů členy její za plný honorář.

(Rozh. ze dne 4. března 1924, Rv I 1062/23.)

Žalobce léčil na základě faktického stavu členy žalované okresní nemocenské pokladny až do konce dubna 1921, neujednav s ní zvláštní

smlouvy, nýbrž přistoupiv pouze k smlouvě rámcové. Dne 1. května 1921 došlo k stávce pokladničních lékařů, již se účastnil i žalobce. Ihned po vypuknutí stávky poukázala žalovaná pokladna své členy oběžníkem, by vyhledávali u lékařů nemocenské pokladny pomoci jako soukromí pacienti, by účty lékaři zaplatili a předložili pokladně k výplatě. Proti žalobě lékaře o zaplacení honoráře za měsíce leden-duben 1921 namítla žalovaná navzájem pohledávku z náhrady škody ve výši, oč musela v době stávky vyplatiti svým členům více, ježto platili žalobci jako soukromí pacienti. Soudy všech tří stolic vyhověly žalobě, Nejvyšší soud z těchto

důvody:

Žalovaná strana ve svém dovolání, opírajícím se o důvody čís. 2, 3 a 4 Šu 503 c. ř. s., trvá na tom, že mezi ní a žalobcem byla dne 28. srpna 1919 ujednána písemná smlouva, dle které byl žalobce jí povolán, a se zavázal léčiti členy žalované pokladny za později sjednaný honorář do 31. prosince 1921. Jak z obsahu tohoto ujednání vyplývá, jde tu o rámcovou prozatímní úmluvu (§ 6 písm. e) zákona ze dne 20. listopadu 1917, čís. 457 ř. zák.), a byla žalovaná strana, chtěla-li žalobce ustanoviti za lékaře pro léčení svých členů, povinna, hledíc k Šu 6 písm. e) a Šu 6 písm. d) téhož zákona uzavřít s ním zvláštní písemnou smlouvu, ve které měly býti podrobně dojednány podmínky, týkající se vzájemných práv a povinností, jak o nich mluví předpis Šu 6 písm. d) cit. zákona. K takovéto písemné smlouvě mezi stranami, jak jest nesporno, nedošlo, pročť jest za to míti a) jednak, že žalobce nebyl zřízen za lékaře žalované strany ve smyslu onoho zákona, b) jednak, že bezdůvodnou jest výtku neúplnosti odvolacího řízení, kterou dovolatelka shledává v tom, že o ujednání ze dne 28. srpna 1919 nebyl připuštěn důkaz svědky. Je-li tomu tak, nelze poměr žalobcův k žalované straně, dle něhož žalobce na základě zmíněného rámcového ujednání převzal léčení členů strany žalované, posuzovati jinak, než podle §§ 1151 a násl. obč. zák. jako smlouvu služební, a podle nich jest rozhodnouti spornou otázku, zda oprávněn jest nárok žalované strany na náhradu škody jí tvrzené, a odvozované z toho, že žalobce, přestav dnem 1. května 1921 léčiti členy žalované pokladny, jednostranně porušil služební smlouvu. Po této stránce netřeba uvažovati o tom, zdali by tu měl místo předpis Šu 1159 a), pokud se týče Šu 1162 a) obč. zák., neboť žalovaná strana svým dalším postupem sama přerušila příčinnou spojitost mezi svou domnělou škodou a jednáním žalobcovým. Jak sama doznává, vydala hned po zahájení stávky nemocenských lékařů ke svým členům oběžník, který svým lékařům neoznámila, jak tvrdí proto, by z toho neodvozovali uznání panujícího stavu. V tomto oběžníku vyzvala své členy, by vyhledávajíce lékařskou pomoc u lékaře své důvěry, neudávali, že jsou členy pokladny, aby žádali lékařskou pomoc jako soukromí pacienti, a bude-li lékař žádati zaplacení ihned, aby mu hned zaplatili, po případě účet předložili pokladně, která jí m ho zaplatí, načež oni jako soukromí pacienti účet vyrovnají s lékařem. Žalobce nemohl tudíž,

přišli-li k němu členové pokladny, žádající, aby byli léčeni jako soukromí pacienti, věděti, že léčí členy pokladny, a byl proto zajisté oprávněn žádati od těchto pacientů honorář, odpovídající léčení osob soukromých. Byl-li tento honorář vyšší než tarif žalované strany, nemůže se žalovaná strana cítiti poškozenou a nelze o nějaké škodě její mluvit, když sama v oběžníku vyzývala své členy, aby chodili k lékařům jako osoby soukromé, a žádali, by s nimi také tak se jednalo, a když výslovně prohlašovala, že účty nebude platiti lékařům, nýbrž svým členům. Tímto svým jednáním jmenovitě výzvou, aby členové pokladny neudávali, že jsou členy pokladny, znemožnila žalovaná strana žalobci, aby účtoval za jich léčení obvyklý tarif, a nemůže proto z důvodu náhrady škody žádati na něm zpět to, co mu jeho soukromými pacienty bylo jako jeho zasloužený honorář zapláceno, a co ona s v ý m členům k vyrovnání lékařského účtu vydala.

Čís. 3563.

Tím, že bylo zboží zasláno do místa kupitelova závodu, nestalo se toto místo splništěm prodatelova závazku.

(Rozh. ze dne 4. března 1924, Rv I 1345/23.)

Žalobě majitele uhelného dolu v Dobřanech na majitele cihelny v Nýrsku o zaplacení kupní ceny za dodaný vagon uhlí bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Žalovaný vytýká, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), uznav za splniště Dobřany, nikoli Nýrsko. Výtka jest neodůvodněna. Není sporu o tom, že žalobce měl objednané uhlí dle úmluvy zaslati do stanice Nýrska, ale tím se Nýrsko nestalo splništěm žalobcova závazku, nýbrž pouze místem určení, jak odvolací soud správně vyložil. Ani z povahy a účelu věci neplyne, že splništěm bylo Nýrsko, neboť okolnost, že žalovaný potřeboval uhlí pro svou cihelnu v Nýrsku a že to sdělil žalobci, byla pouze důvodem, proč uhlí mělo právě do Nýrska býti zasláno, ale neměla významu potud, že žalobce měl v Nýrsku splniti svůj závazek, t. j. dodání uhlí. Zůstalo tedy při splnění zákonném, a o tom, že jím byly Dobřany, kde žalobce má svůj závod, nelze pochybovati, ať se již použije Šu 905 obč. zák. nebo čl. 324 obch. zák. Není-li splniště Nýrsko, padají tím ovšem důsledky, jež žalovaný z opačného předpokladu odvozuje. Ostatně nemá tu ani rozhodujícího významu otázka splniště, nýbrž otázka, zda může žalobce požadovati cenu, kterou mělo uhlí v době zaslání (5. února 1921), či cenu uhlí v době, kdy bylo znalci ohledáno (14. března 1922). Obě ceny rozcházejí se dle znaleckého posudku hlavně proto, že mezi 5. únorem 1921 a 14. březnem 1922 jednak cena uhlí vůbec klesla, jednak jakost dodaného uhlí dalším ležením se zhoršila. Ježto však žalobce